

Шавлюк А.О.
студентка 5 групи III курсу ОЕФ
Київського національного торговельно-економічного університету
Науковий керівник – Бузак Н.І.,
к.е.н., асистент кафедри бухгалтерського обліку

НЕВІДПОВІДНІСТЬ НАРАХУВАННЯ АМОРТИЗАЦІЇ ПРИ ВЕДЕННІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ТА ПОДАТКОВОГО ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Зміна типу економічного господарювання в нашій країні в умовах ринкової трансформації спричиняє необхідність уточнень і розвитку всього спектра теоретичних і практичних питань, у тому числі пов'язаних з процесом відтворення основного капіталу. Відповідно однією з умов успішного функціонування будь-якого підприємства є здійснення прогресивної амортизаційної політики. Саме тому існує необхідність раціонального вибору методу нарахування амортизації, який об'єктивно враховував би специфіку господарської діяльності підприємства. На даному етапі бухгалтер постає перед певними труднощами, так як згідно з законодавством України на підприємстві виникає необхідність вести паралельно два обліки нарахування амортизації – податковий та бухгалтерський.

Метою статті є висвітлення основних причин, які не дозволяють зблизити дані бухгалтерського та податкового обліку в питаннях нарахування амортизації.

Згідно з законодавством України порядок нарахування амортизації щодо основних засобів (основних фондів) регулюється двома нормативними документами:

- Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №7 «Основні засоби» (П(С)БО №7);
- Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств».

Вимоги П(С)БО №7 регламентують порядок нарахування амортизації в бухгалтерському обліку, а стаття 8 зазначеного Закону дає змогу визначити амортизацію основних фондів, сума якої застосовуватиметься при розрахунку величини оподаткованого прибутку. Обов'язок подвійного обліку амортизаційних відрахувань покладається лише на осіб – платників податку на прибуток, решта суб'єктів господарювання нараховують амортизацію тільки згідно з вимогами національних стандартів бухгалтерського обліку.

Відповідно до П(С)БО №7 амортизація основних засобів нараховується із застосуванням таких методів: прямолінійного (прямолінійного списання); зменшення залишкової вартості; прискореного зменшення залишкової вартості; кумулятивного (суми чисел років); виробничого (метод суми одиниць продукції). Також підприємства на свій розсуд можуть застосовувати норми та методи нарахування амортизації основних засобів, передбачені податковим законодавством [2].

Однак застосування норм і методів амортизації основних фондів, передбачених податковим законодавством у системі бухгалтерського обліку, не дозволить зблизити дані бухгалтерського і податкового обліку основних засобів. Адже нарахування амортизації – це тільки одна серед можливих операцій з основними засобами.

Розглянемо та проаналізуємо причини, які не дозволять зблизити дані бухгалтерського та податкового обліку нарахування амортизації.

По-перше, це пов'язано з відмінностями визначення моменту початку амортизації. У відповідності до бухгалтерського обліку амортизацію нараховують починаючи з 1-го числа місяця, наступного за місяцем надходження [2], а до податкового – з початку наступного кварталу [1].

По-друге, підходи щодо відображення ремонтів основних засобів є абсолютно різними. В податковому обліку (відповідно до п. 8.7.1 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств») у випадку якщо витрати на ремонт основних фондів перевищують поріг у 10%, то вони відносяться на збільшення балансової вартості об'єкту, тоді як в бухгалтерському – витрати на ремонт, який не забезпечить збільшення економічних вигод, в повній сумі відносяться на витрати періоду.

По-третє, розбіжність може виникнути при проведенні переоцінки основних засобів згідно з П(С)БО №7 [2] та індексації основних фондів у податковому обліку [1]. Так в бухгалтерському обліку передбачена переоцінка основних засобів, здійснення якої призводить до збільшення або зменшення первинної вартості об'єкту обліку, а в податковому таких операцій не передбачено.

Ще однією відмінністю є те, що у бухгалтерському обліку на безоплатно отримані основні засоби амортизація нараховується, у податковому обліку вартість таких основних фондів не збільшує балансову вартість груп.

І останнє, згідно з п. 8.1.4. ст.8 Закону «Про оподаткування прибутку підприємств» відмінність виникає також у зв'язку з тим, що для цілей податкового обліку амортизація на невиробничі фонди не нараховується, тоді як у бухгалтерському – амортизуються всі основні засоби, що перебувають на балансі підприємства, незалежно від їх призначення.

Наведений перелік причин, які не дозволяють зблизити бухгалтерський і податковий облік, не є вичерпним. Однак цього достатньо, щоб зробити висновок, що застосування податкових норм амортизації в системі обліку не дозволить досягти ідентичності даних бухгалтерського та податкового обліку основних засобів.

Таким чином, застосований сьогодні в податковому законодавстві порядок нарахування амортизації, замість забезпечення підприємствам податкової економії та формування джерела коштів для вчасного оновлення засобів виробництва, має переважно фіскальний характер, викривляючи реальну вартість основних фондів і подовжуючи терміни їх амортизації [3]. Відповідно механізм нарахування амортизації повинен бути терміново переглянутий. Ідеальним варіантом при цьому була б відмова від подвійного обліку амортизаційних відрахувань та використання при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств сум амортизації, нарахованої в бухгалтерському обліку, скоригованої певним чином для цілей оподаткування.

Література:

1. Закон України «Про оподаткування прибутку підприємств» від 28.12.1994 № 334/94-ВР.
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку №7 «Основні засоби», затв. наказом Міністерства фінансів України від 27. 04. 2000 р. № 92.
3. Юшко С.В. Амортизація основних фондів у податковому обліку: критичний погляд на проблему // *Фінанси України*. – 2008 - №3. – с. 80-88.

Шевців А.Б.

студ. гр. 505-ФМ

Львівська державна фінансова академія

Науковий керівник - Сич О.А.,

к.е.н., доцент кафедри фінансів суб'єктів господарювання

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТУ В УКРАЇНІ

В умовах формування ринкових відносин та різноманітності форм власності виникла необхідність удосконалення функцій управління процесом виробництва, що викликало потребу створення госпрозрахункових органів фінансового контролю, тобто аудиту. У світовій практиці аудит набув значного поширення. Основною передумовою аудиту є взаємна зацікавленість підприємства в особі його власників (акціонерів), держави в особі податкової адміністрації і самого аудитора в забезпеченні реальності та достовірності обліку і звітності. Розвиток аудиторської практики значно випереджає її теоретичне обґрунтування. Суперечливість положень нормативних актів щодо аудиторської діяльності повністю не